

Ny roman om sønderjysk frihedskæmper

FRIHED OG ÆRE

Romanen om Christian Fries, "Frihed og ære", udkommer på torsdag den 15. september.

Aftenen inden, onsdag den 14., holder Pernille Juhl foredrag om sin første roman, "Vent på mig Marie" på Bispen i Haderslev klokken 19.

Fredag den 16. september signerer hun sin nye bog i Gråsten Boghandel fra klokken 16-17, lørdag den 17.9. hos Arnold Busck i Sønderborg fra klokken 11-12, fredag den 23.9. hos Arnold Busck i Esbjerg fra 15.30-17 og lørdag den 24.9. hos Arnold Busck i Haderslev klokken 11-12.

Se mere på

www.pernille-juhl.dk.

INTERVIEW

Af Mona Østerlund
magasinet@jv.dk

Flere gange har hun været ved at give op. For Pernille Juhl har i arbejdet med sin nye roman "Frihed og ære" ganske vist haft et omfattende dokumentarisk materiale at tage afsæt i, men der er også rigtig mange mellemregninger, hun ikke ved noget om, og selv om det er en historisk roman og ikke en biografi, vil hun gerne have, at det er så tæt på virkeligheden som muligt.

– Det er jo nok fordi, jeg er uddannet ingeniør, at jeg har det sådan, at det bare skal være rigtigt, men når man arbejder som forfatter og skriver en roman, kan det ikke nytte noget at hænge fast i, om hver en detalje er helt rigtig, for så kan det ikke lade sig gøre at skrive den. Så jeg var godt nok ved at give op flere gange undervejs, men er meget glad for, at jeg ikke gjorde det, for jeg er endt med et resultat, jeg er rigtig tilfreds med, siger Pernille Juhl, som på fredag udgiver sin fjerde roman, "Frihed og ære".

Romanen handler om den unge militærmand Christian Fries, der var født i Bov, og som under besættelsen blev et centralt medlem af den illegale modstandsorganisation Studenternes Efterretningstjeneste.

– En af hans store bedrifter var, at han spionerede mod tyskerne for at skaffe informationer om deres V2-raketter og så videregive oplysningerne til englænderne. Det var selvfølgelig tophemmeligt, og han har været virkelig dygtig, siger forfatteren.

Tidligere har Pernille Juhl udgivet en romantrilogi om familien Andersen i Gråsten, som hun følger fra tiden under første verdenskrig, da mejeristen Anders tvinges i tysk militærtjeneste, og op gennem mellemkrigsårene og under besættelsen, hvor datteren er aktiv i modstandsbevægelsen. Tredje bind om familien slutter i 1953.

DET VAR HENDES FARFARS DAGBOG fra fronten under første verdenskrig, der satte Pernille Juhl i gang med at skrive, og det er kun tre år siden, hun udgav den første roman i trilogien. Men den 52-årige forfatter er blevet så bidt af at skrive fiktion, at hun overhovedet ikke kan lade være. Selv om det også var dokumentarisk materiale – farfaders dagbog – der satte hende i gang, er personerne i Gråsten-trilogien fiktive.

Derfor har det været noget andet at arbejde med romanen om Christian Fries, fordi den handler om en virkelig person, ligesom der også optræder en række andre navngivne personer fra den tid. Blandt andre den konservative modstandsmand Arne Sejr, som tog initiativ til Studenternes Efterretningstjeneste.

– **DET VAR VÆRET RIGTIG SVÆRT**, at der er så mange kendte mennesker med, for selv om jeg har kunnet finde mange oplysninger, er der jo også meget, jeg ikke ved. Jeg ved for

eksempel ikke, om Arne Sejr var højtråbende og røg cigaretter, så jeg har da tænkt, at der kan være efterkommere, som kunne sige, at sådan, som jeg har beskrevet ham, var han slet ikke, lyder Pernille Juhls overvejelser.

VI HAR HER I AVISEN tidligere skrevet om Pernille Juhl og hendes romaner, der foregår i det sønderjyske. Hun bor selv i Roskilde og er opvokset på Fyn, men er født i Sønderborg og har altid interesseret sig for landsdelen og dens specielle historie.

Og det var efter, at vi for to år siden skrev om hendes roman nummer to om familien i Gråsten, "Når solen står højest", at hun fik en henvendelse fra det tidligere konservative byrådsmedlem i Kolding Poul Agertoft. Artiklen i JydskeVestkysten inspirerede ham til at sende en masse materiale til Pernille Juhl om Christian Fries, som var Agertofts mors fætter, og som han selv har skrevet om i lokalhistoriske tidsskrifter.

Mailen med alle dokumenterne om Fries blev startskuddet til romanen om hans korte liv, for det pirrede Juhls nysgerrighed og forfatterfantasi at grave sig ned i, hvad der fik den unge Fries til at risikere livet for sit land – og ende med at dø for det i KZ-lejren i Schwesing lige syd for grænsen.

Mere materiale og møder med Poul Agertoft har hjulpet hende på vej. Lokalkivet i Bov har hun frekventeret for at læse breve til og fra Christian Fries, og hun har været på Rigsarkivet for at læse op på Arne Sejr. Desuden har Pernille Juhl besøgt en 92-årig frihedskæmper i Odder.

– Det har virkelig krævet meget research, og jeg har læst rigtig mange bøger og set film ud over, at jeg har talt med den gamle modstandsmand om, hvordan hele miljøet var dengang, siger Pernille Juhl.

Da Christian Fries var militærmand og i øvrigt i den egenskab kom en del rundt i landet, har det også krævet en mængde research at kunne beskrive forholdene i militæret og forholdene på kasernerne dengang.

– Jeg har haft to militærfolk til at læse bogen, og de står ind for, at det, jeg har skrevet om forholdene, er rigtigt. Den ene af dem er den 84-årige Helge Moosmann, der har været i militæret hele livet, blandt andet som kaptajn i Slesvigske Fodregiment og kompagnichef. Han arbejder stadig med museet på Haderslev Kaserne, hvor han i øvrigt også fortæller om Christian Fries. Han har derfor kunnet sige god for, at beskrivelserne i min roman var rigtige.

Egentlig interesserer Pernille Juhl sig ikke for hverken krig eller militær, men for historien og historierne, så derfor har hun måttet tage det med, at hun skulle sætte sig ind i meget om både krig og militær og har da også fundet det interessant, efterhånden som hun har fået mere og mere viden.

– Og så håber jeg, at min måde at beskrive det på trods alt er anderledes, end hvad man ellers har set. Jeg har også lært meget, for eksempel om hvordan det danske militær blev afvæbnet og interneret på kasernerne efter august 1943, og at forsvaret i 1942 trak al militær væk fra Jylland.

ALLE PERSONERNE I "FRIHED OG ÆRE" optræder under deres rigtige navne, undtagen én vigtig figur. I romanen hedder hun Gerda, men det er ikke det rigtige navn på den virkelighedens kvinde, som Christian Fries var forelsket

i. Hun blev gift med en anden, men Christian Fries kom aldrig rigtig over det og led af ulykkelig kærlighed resten af livet.

– Jeg ved, at Christian Fries ikke fik den kvinde, han drømte om, og derfor har jeg valgt at ændre hendes navn, for det ligger mig meget på sinde ikke at træde nogen over tærne med det, jeg skriver. Derfor har jeg også haft Poul Agertoft til at læse det hele undervejs, så han har kunnet kommentere det. Han har virkelig været en god samarbejdspartner, lyder det fra forfatteren.

Hun lægger meget vægt på at pointere, at hun har skrevet en roman, der viser, hvordan Christian Fries' liv kunne have været.

– Det betyder meget for mig, at det hele er meget realistisk. At det godt kunne være foregået på den måde, jeg beskriver det.

Allerede inden bogen om Christian Fries er på gaden, er Pernille Juhl i gang med en ny roman. Hun har fortsat fuldtidsarbejde ved siden af, men hvor hun tidligere havde en lederstilling, har hun i dag fået et nyt og knap så tidskrævende job. Samtidig er det sæsonbetonet, så hun i perioder kan få lidt mere tid til at skrive i, men det er stadig kun fritiden, den meget produktive forfatter har at gøre med.

Den nye roman bliver nummer fire om familien Andersen fra Gråsten. For selv om hun egentlig havde tænkt det som en trilogi, der blev afsluttet med "Efter mørke", var forfatteren – og nogle af hendes læsere – alligevel ikke klar til at slippe personerne. Denne gang bliver det tredje generation af familien, der kommer i fokus, nemlig frihedskæmperne Jenny og Magnus' datter Ingrid.

– Jeg ved jo fra beretninger fra efterkommere af frihedskæmpere, at det, de har været ude for, påvirker resten af familien temmelig meget, så jeg beskæftiger mig med, hvordan sådan et barn har det, fortæller Pernille Juhl, som også på krønikevis igen vil tegne et typisk tidsbillede af Danmark op gennem 1950'erne og 60'erne.

Romanen, kommer til at hedde "Det usagte" og antyder dermed, hvad der formentlig er et gennemgående tema – og problem – i familien.

– Det er klart, at det ville være mærkeligt, hvis alt bare kører for Ingrid, men det skal ende godt til sidst, lover Pernille Juhl.

For når hun nu er tilbage i den rene fiktions verden, kan hun selv bestemme, hvordan det skal ende. I modsætning til den historiske roman om Christian Fries.

Pernille Juhl regner med, at "Det usagte" udkommer i efteråret næste år, og hvad hun derefter vil kaste sig over romanmæssigt, ved hun ikke helt endnu. Det bliver ikke noget med krig, så meget er sikkert. Men hun er helt sikker på, at hun fortsat vil skrive.

– Nu er jeg begyndt, og jeg kan slet ikke holde op, siger Pernille Juhl.

HISTORIE

Militærmanden Christian Fries fra Bov var spion under besættelsen og rapporterede til englænderne om tyskernes V2-raketter. Han døde i kz-lejr, kun 28 år gammel. Nu har forfatter Pernille Juhl skrevet en roman om hans korte liv.

Trods fuldtidsjob er Pernille Juhl allerede klar til at udgive sin fjerde bog siden sin debut i 2013. Denne gang prøver hun kræfter med en historisk roman om Christian Fries fra Bov.

PR-foto